

Leabhair phictiúr ar an eolaíocht choitianta

Sna luathbhlianta, déantar an fhisic, an cheimic agus an bhitheolaíocht a phlé san eolaíocht ar bhealach an-éasca ar fad. Molaimid don leanbh breathnú thart ar an domhan timpeall air, fiosrú a dhéanamh air, agus machnamh a dhéanamh air ag cibé leibhéal a bhfuil an acmhainneacht aige leis. Tá iarracht déanta agus na hacmhainní ag seo a roghnú againn, na gnéithe sin go léir den cheangail atá againn leis an domhan ábhartha a chlúdach. Déanaimid iniúchadh ar an spás, ar an aimsir agus ar na ríochtaí ainmhithe agus feithidí ar go leor bealaí simplí, agus trí thurgnaimh shimplí a dhéanamh chomh maith.

Tá na leabhair ag seo thíos go léir ar fáil ar líne.

Here we are (An Spás)

Gealaí a dhéanamh as an 'bpéint shéideogach'

Chun 'an péint shéideogach' a dhéanamh déan péint liath / airgid a mheascadh le méideanna comhionanna plúir agus salainn agus píosa beag uisce ionas go mbeifear in ann an péint a scaipeadh. M.sh. pota iógairt lán péinte agus 2 spúnóg tae salann agus 2 spúnóg tae plúir ann, chomh maith le píosa beag uisce ionas gur féidir í a leathadh. Gearr ciorcal as seanbhosca arbhair nó as cairtchlár éigin eile. Péinteáil brat tiubh péinte ar an gcárta agus cócaráil sa mhicreathonnán ar feadh thart ar 15-35 soicind (beidh ort féachaint air agus é a mheas toisc go bhfuil na micreathonnáin go léir difriúil). Déanfaidh an péint a phlucadh is a bhoilgeamach agus tiocfaidh cruth air cosúil le dreach gealaí. Tóg amach go cúramach é as an micreathonnán agus lig dó fuarú - beidh sé te ach beidh sé cruá go leor nuair a shocraíonn sé! Is féidir leat na dathanna ar na pláinéid éagsúla a athrú m.sh. dearg a chur ar Mars; glas agus gorm a chur ar an Domhan....

Fíorais éagsúla faoi na plainéid: <https://www.theguardian.com/childrens-books-site/gallery/2015/nov/13/best-space-facts-ever-astro-cat>

An t-amhrán 'I see the moon' <https://www.youtube.com/watch?v=mDgnN4ILKtQ>

Leathanaigh dathúcháin de na pláinéid le priontáil amach

<http://www.supercoloring.com/coloring-pages/space-astronomy/planets>

Smaointe éagsúla le gníomhaíochtaí le déanamh

<https://www.teachingideas.co.uk/library/books/here-we-are-notes-for-living-on-planet-earth>

Tá Oliver Jeffers (údar Here we are) ag léamh aon leabhar amháin ag

<https://www.oliverjeffers.com/abookaday>

Má tá fón cliste nó táibléad agat, is **aip saor in aisce é the Night Sky** ina dtaispeántar na réaltaí, satailítí agus córais pláinéadacha eile atá suas sa spéir. Tá sé fíor-spéisiúil agus seans go mbeadh sé úsáideach na hoícheanta sin a bhfuil moill curtha ar an am codlata! Is féidir é a úsáid ag éirí na gréine chomh maith leis an oíche.

Amhrán faoi na plainéid <https://www.youtube.com/watch?v=mQrlgH97v94>

Acmhainní do leanaí faoi Ghníomhaireacht Spáis na hEorpa <http://www.esa.int/kids/en/home>

Roinnt fíoras faoin spás do leanaí <https://www.sciencekids.co.nz/space.html>

Spásairí ag léamh pictiúrleabhair do pháistí agus iad suas sa spás

<https://www.parents.com/fun/entertainment/books/astronauts-reading-picture-books-to-kids-from-space-is-the-coolest-thing/>

Taifeadh de **How to catch a star** á léamh amach

<https://www.youtube.com/watch?v=3oQcKxE-ck>

The Snowy Day (an aimsir/na séasúir)

Is é seo an leabhar is mó atá amach ar iasacht i gcóras leabharlaine poiblí Nua Eabhrac. Is leabhair an-bhreá é agus is aoibhinn le leanáí é. Tá iniúchadh déanta ann ar na séasúir, ar na hathruithe a thagann ar an aimsir agus ar fhorbairt plandaí le linn na séasúir mar chuid den chóras eolaíochta do naíonáin agus mar sin tá ceithre leabhar molta anseo - ceann le haghaidh gach aon séasúir. Beidh tú dírithe ar an earrach agus ar an samhradh mar is é sin an cuid den bhliain atá ann i láthair na huair, ach tá sé an-tábhachtach chomh maith dul ar ais ar rudaí atá foghlamtha ag an leanbh roimhe seo chun a acmhainneach chun cuimhne sa ghearrthéarma agus san fhadthéarma araon a fheabhsú agus chun an méid atá foghlamtha aige roimhe seo a chur ina luí ann go daingean.

Léigh an leabhar 'The Snowy Day' ['Lá na Sneachta'] amach os ard <https://www.ezra-jack-keats.org/read-aloud/the-snowy-day/> and lots of other activities around the book on this website

Oireann an leabhar seo go mór chun iniúchadh a dhéanamh ar mhíreanna céadfacha nuair atáthar ag léamh m.sh. calóga arbhair a bhriseadh nuair atáthar amuigh sa sneachta; ollann chadáis fuaraithe ag titim ar aghaidh an linbh mar 'sneachta'; báisín uisce do chosa fliuch; boilgeoga le haghaidh an fholcadáin... Is bealach iontach é seo chun cabhrú le leanáí a bhfuil lagú radhairc orthu nó a bhfuil fadhbanna céadfacha acu tairbhe a bhaint as an scéal.

An leá agus an reo. Reoigh roinnt uisce sa reoiteoir; leáigh ciúb oighir i lámh do pháiste; cuir ciúb oighir ar phláta agus úsáid triomadóir gruagaire ar an gciúb oighir... is féidir leat féin agus le do pháiste cur síos a dhéanamh ar an toradh atá aige sin ar na céadfaí; déanaigí cur síos ar a bhfuil ag tarlú nuair atá an ciúb oighir ag leá...

Turgnamh iascaireachta oighir

<http://www.sciencefun.org/kidszone/experiments/ice-fishing/>

Is é **an timthriall uisce** an córas ina ndéantar an bháisteach. Tá sé éasca iniúchadh a dhéanamh ar an gcoincheap seo i seomra folctha lán gaile. Tabhair scáthán isteach sa seomra folctha nuair atá do pháiste sa folcadán nó fiú féach ar na fuinneoga, chun féachaint ar an ngal. Seo turgnamh chun é a fheiceáil mbuidéal plaisteach <https://www.adabofgluewilldo.com/water-cycle-bottle-science-experiment/>

Turgnamh siúil-dathanna an tuair cheatha

<https://funlearningforkids.com/rainbow-walking-water-science-experiment-kids/>

Roinnt acmhainní eile faoin aimsir agus faoin Earrach

Is bealach iontach é Beatrix Potter chun labhairt faoi ainmhithe coille agus tá Cartúin Peter Rabbit le fáil ar Netflix

Leabhar faoi na Séasúir

<https://www.youtube.com/watch?v=WhDJDIviAOg>

Amhrán na Séasúr

https://www.youtube.com/watch?v=DTSWQGKUg_c

Who's awake in Springtime? [Cé atá thart san Earrach?]

https://www.youtube.com/watch?v=Brn_GWUogmc

The Cloud book [Leabhar an Scamail]

<https://www.youtube.com/watch?v=eS5uN0RuIHl>

Little Cloud [Scamall Beag]

<https://www.youtube.com/watch?v=WhUI7V-JbSI>

Scéal na lachín gránna

https://www.youtube.com/watch?v=X4o5_8cEAHs

Amhrán 'What's the weather like today' [nó 'Conas atá an aimsir inniu']

<https://www.youtube.com/watch?v=Jn7uAsLWXpk>

Déan cairt aimsire agus féach air gach uile lá. Is féidir le do leanbh na pictiúir a tharraingt le haghaidh na cineálacha aimsire go léir nó de mhalairt air sin, tá go leor leaganacha ar líne gur féidir iad a phrintáil amach.

Dónall An Chluimh Agus An-Ocras Air [The Very Hungry Caterpillar i mBéarla]

(ríocht na bhfeithidí) is cineál naisc é an leabhar seo chomh maith leis an eolas sa rannóg faoi acmhainní garraíodóireachta. Tosaíonn an scéal leis na focail 'Faoi sholas na gealaí...' agus tá nasc ann, dá bharr, leis an ngealach a bhfuil staidéar déanta ar in 'Here we are'. Tá sé fíorthábhachtach naisc a chruthú idir eolas a ndearnadh iniúchadh air roimhe seo agus is bealach é chun athbhreithniú a dhéanamh ar obair a rinneamar iniúchadh cheana. Cuidíonn sé leis an gcuimhne fhadtéarmach agus ghearrthéarmach araon a spreagadh, spreagann sé an teanga ar bhealach gabhálach agus sainráiteach agus d'fhéadfadh sé cabhrú leis an idirtheagmháil rannpháirtíocht agus leis an mbreathnú sa tsúil. Tá sé tráthúil go leor Dónal An Chruimh Agus An-Ocras Air a léamh an t-am seo den bhliain nuair atá na cruimheanna, na féileacáin agus na leamhain ag teacht amach agus clúdaíonn sé an t-athrú agus an fás sa churaclam.

An leagan Béarla den leabhar á léamh ag an údar

https://www.youtube.com/watch?v=eXHScpo_Vv8

Leagan beochana den leabhar

<https://www.youtube.com/watch?v=75NqK-Sm1YY>

Is féidir roinnt ceisteanna a chur agus an leabhar fós á léamh agat - is gnách liom féin an leabhar a léamh ar dtús, agus ansin na ceisteanna a chur agus é á insint agam den dara uair. Má bhreathnaigh tú riamh ar scannán nó ar chlár teilifíse, beidh a fhios agat cé chomh cráite is féidir leat a bheith nuair atá duine ag cur ceisteanna ort gan stad gan staonadh. Tá leanaí mar an gcéanna! Léigh an leabhar ó thús deiridh ar dtús agus ansin téigh ar ais tríd ag léamh as agus ag cur ceisteanna faoi.

An cuimhin leat cad é a d'ith an chruimh?

Cé mhéad plumaí a d'ith sé? An féidir leat an líon sin a thaispeáint dom ar do mhéara? An féidir leat tacar a dhéanamh den uimhir sin? An féidir leat do mhéar a dhíriú ar an uimhir sin ar an uimhirlíne? An féidir leat an uimhir a scríobh srl.

An féidir leat liosta den bhia a scríobh trí iarracht a dhéanamh na focail a dheighilt agus na fuaimeanna a theastaíonn uait a scríobh? (d'fhéadfá é seo dhéanamh trí tagairt a thabhairt don litir a dtosaíonn salami leis, mar shampla. Díriú do mhéar air / scríobh é / roghnaigh é ó na litreacha maighnéadacha srl.)

An féidir leat leanúint ar aghaidh agus na patrúin dathanna seo a líonadh isteach ar an gcluimh?

<https://primarysite-prod-sorted.s3.amazonaws.com/porthcawl-primary-school/UploadedDocument/af2fe1f6fd3c4b6ba6bffb564f633750/making-patterns.pdf>

Cén dath é an císte? Cad iad na dathanna a fheiceann tú ar chorp na cruimhe?

Roinnt abairtí do do leanbh a léamh nó gur féidir leat iad a léamh amach dó: <https://primarysite-prod-sorted.s3.amazonaws.com/porthcawl-primary-school/UploadedDocument/093984e537b448abb7ee9fa69ecd6865/sentence-game.pdf>

Pacáiste álainn ildaite de smaointe atá bunaithe ar an leabhar:

https://www.pacey.org.uk/Pacey/media/Website-files/PACEY%20general/VHC-PACEYnew_FINAL.pdf

Pacáiste acmhainní eile bunaithe ar an leabhar seo: <https://www.rif.org/literacy-central/book/very-hungry-caterpillar>

Mar a fheiceann tú, tá an-tóir ar an leabhar seo i measc múinteoirí, agus cúis mhaith leis sin! Beidh tú in ann teacht ar a lán acmhainní ar líne.

Five little caterpillars song [Amhrán faoi na cúig chluimh]

<https://www.youtube.com/watch?v=v5ZCw9cUEq0>

Ten magic butterflies story [Scéal na ndéich bhféileachán dhraíochtúla]

https://www.youtube.com/watch?v=kBi_RoXKV0o

Turgnaimh ghinearálta eolaíochta gur féidir iad a dhéanamh sa bhaile

Is éard is brí leis an eolaíocht ná eolas. Tá a fhios agat go gcuireann leanaí áirithe go leor ceistanna agus go mbíonn siad fiosrach faoin domhan timpeall orthu. B'fhéidir nach n-úsáideann leanaí áirithe an teanga chun ceistanna a chur nó b'fhéidir go bhfuil an chuma orthu nach bhfuil suim acu sa domhan timpeall orthu. Leis na leanaí seo, is féidir linn turgnaimh a úsáid chun a bhfiosracht agus a spéis a spreagadh agus a súil a chur orainn.

Nuair a théitear i bhfeidhm ar leanaí le turgnaimh eolaíochta is tríd an teanga a úsáidtear sa turgnaimh agus an próiseas atá i gceist an bealach a dtarlaíonn an fhoghlaim. Féadfar nach n-éireoidh linn toradh an turgnaimh a bhaint amach ach is ócáid foghlama é sin freisin. Iarraimid ar na páistí cur síos agus tuar a dhéanamh; tátal a bhaint as; fiosrú a dhéanamh; smaoineamh a dhéanamh ar cibé bealach a n-oireann dóibh.

Turgnaimh eolaíochta éasca <https://www.youtube.com/watch?v=4MHn9Q5NtdY>

Roinnt turgnaimh ar théama an tsamhraidh: <https://www.familyeducation.com/activities-crafts/the-ultimate-summer-bucket-list-for-kids-and-families>

Is cineál eolaíochta é an bhácáil nuair a smaoiníonn tú ar na himoibrithe ceimiceacha go léir a theastaíonn chun arán a ardú. Seo roinnt oidis eile atá deas le dhéanamh i gcuideachta le do leanbh. Déan an taos / gaineamh / marla a stóráil i mbosca aerdhíonach nó i mála plaisteach séalaithe nuair atá tú críochnaithe le bheith ag spraoi leis ionas gur féidir leat é a úsáid arís.

Oideas srama <https://tonyclarke.ie/diy-slime/>

Oideas taois salainn éasca <https://irishprimaryteacher.ie/salt-dough-decorations/>

Oideas gaineamh cinéiteach inite <https://www.familyfriendlyhq.ie/things-to-do/how-to-make-edible-kinetic-sand-15153/>

Oideas marla <https://www.earlychildhoodireland.ie/playdough-recipes/>

Roinnt leathanaigh le dathú bunaithe ar théama an Earraigh / an tsamhraidh
<https://www.crayola.com/free-coloring-pages/seasons/spring-coloring-pages/>